

สรุปประเด็นคำถามและข้อสงสัยที่อาจเกิดขึ้นหรือที่พบในการสรรหากรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด
และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

ประเด็นที่ ๑ การสรรหา

๑.๑ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จะสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้หรือไม่

ตอบ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมทั้งได้รับการแต่งตั้งให้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ ซึ่งตามเจตนารมณ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) คือ กลุ่มผู้แทนของภาคประชาชน ที่เข้ามามีบทบาทในการสอดส่องการปฏิบัติงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันเป็นความพยายามในการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารบ้านเมืองทั้งในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ฉะนั้น หากยินยอมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. ได้แล้ว ก็จะทำให้เป็นการยินยอมให้ผู้สอดส่องและผู้ถูกสอดส่องเป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งขัดกับหลัก Conflict of Interest หรือหลักผลประโยชน์ทับซ้อน และยังเป็นการขัดกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและหลักธรรมาภิบาลอีกด้วย ซึ่งการยินยอมเช่นนั้นจะทำให้การสอดส่องการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ต้องตามเจตนารมณ์ของระเบียบฯ

จากกรณีดังกล่าว ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้วินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบฯ ข้อ ๓๐ วินิจฉัยว่าเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. ได้ และได้กำหนดไว้ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสรรหากรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ว่า “ในการสรรหากรรมการผู้แทนภาคประชาชนสังคมให้นายอำเภอตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครตามข้อ ๘ แห่งระเบียบฯ โดยผู้สมัครจะต้องไม่เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

๑.๒ การที่จะเบี้ยบบฯ ข้อ ๘ (๑) กำหนดให้ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้แทนภาคประชาสังคม ต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มประชาสังคมที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนา ส่งเสริม หรืออนุรักษ์ ฟื้นฟู ด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมของชุมชนนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นับถึงวันสมัครเข้ารับการสรรหา หรือเป็นบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับจากประชาชนในชุมชน นั้น ว่าเป็นผู้มีความรู้และความสามารถในด้านดังกล่าว นั้น จะเป็นการสร้างภาระให้แก่อำเภอในการหาผู้ที่เหมาะสมเพื่อสมัครเข้ารับการสรรหาหรือไม่

ตอบ เพื่อให้การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการผู้แทนภาคประชาสังคม เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และไม่เป็นการกับจังหวัดในการพิจารณาคุณสมบัติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติดังกล่าวไว้ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่ากรณีเป็นสมาชิก กลุ่มประชาสังคม ให้ผู้สมัครแนบหลักฐานการจดทะเบียน หรือหลักฐานอ้างอิงการเป็นกลุ่มหรือองค์กรที่ ผู้สมัครเป็นสมาชิก รวมทั้งหลักฐานการเป็นสมาชิกกลุ่มดังกล่าวติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันสมัคร เช่น หนังสือรับรองจากประธานกลุ่ม รายงานการประชุมของกลุ่ม เป็นต้น กรณีเป็นบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับ จากประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ให้ผู้สมัครแนบใบรับรองจากกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชน หรือประชาชนที่มีสัญชาติไทย ที่อยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชน อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันรับรอง จำนวน ไม่น้อยกว่า ๑๕ คน ลงลายมือชื่อรับรองว่า เป็นบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถดังกล่าว จริง ไว้ในใบสมัครเข้ารับการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม เป็นกรรมการ ก.ธ.จ.

๑.๓ การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการผู้แทนภาคประชาสังคม และกรรมการผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ตามระเบียบฯ ข้อ ๘ (๗) ข้อความว่า “ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ...” นั้น การได้รับโทษจำคุกจะรวมถึงการที่ศาลมีคำพิพากษา ให้รอลงอาญาด้วยหรือไม่ ประกอบกับ หากมีการนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษ จำคุกดังกล่าว ผู้ที่ได้รับการนิรโทษกรรมจะถือว่ามีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๘ (๗) หรือไม่ อย่างไร

ตอบ การได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หมายถึง การได้รับโทษให้จำคุก ในเรือนจำจริง ๆ ตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาล ดังนั้น หากบุคคลใดเพียงแต่ถูกศาลมีคำสั่งให้รอลงอาญาไว้ สำหรับความผิดที่ศาลลงโทษถึงจำคุก บุคคลนั้นจึงยังไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘ (๗) แห่งระเบียบฯ

กรณีบุคคลซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่ากระทำความผิดและมีโทษถึงจำคุก หรือรับโทษ จำคุกอยู่ แต่ได้รับการนิรโทษกรรมโดยผลของกฎหมาย ซึ่งตราขึ้นเพื่อบริหารการนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดต่าง ๆ กรณีต้องเป็นไปตามที่กฎหมายนั้นกำหนด กล่าวคือ หากกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง ให้ถือว่าผู้นั้น ไม่มีความผิดก็ดี หรือให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนก็ดี บุคคลดังกล่าวก็สามารถสมัครเข้ารับการสรรหา เป็นกรรมการดังกล่าวได้ โดยไม่ถือว่ามีความผิดต้องห้ามตามข้อ ๘ (๗) แห่งระเบียบฯ

๑.๔ กรณีอำเภอที่ไม่มีผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้แทนภาคประชาสังคมของอำเภอ หรือมีผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเพียงคนเดียวหรือสองคน อำเภอต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ ระเบียบฯ ข้อ ๗ ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของอำเภอในการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคมของอำเภอ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว อำเภอต้องมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครอย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตอำเภอ มีการประสานงานเพื่อชักชวน และขอความร่วมมือจากประชาชนในอำเภอของท่าน ให้มาสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้แทนภาคประชาสังคมของอำเภอ

กรณีมีผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้แทนภาคประชาสังคมเพียงคนเดียว บุคคลดังกล่าวก็ย่อมถือเป็นผู้แทนภาคประชาสังคมของอำเภอนั้นโดยปริยาย โดยอำเภอไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อเลือกกันเองแต่อย่างใด แต่หากกรณีมีผู้สมัครเข้ารับการสรรหา ๒ คน ให้อำเภอจัดให้ผู้สมัครดังกล่าวจับสลากเพื่อให้ได้ผู้แทนภาคประชาสังคมของอำเภอ โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้สมัครลงคะแนนเพื่อเลือกกันเองก่อน

๑.๕ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล แจ้งต่ออำเภอว่า ไม่ประสงค์จะส่งผู้แทนเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ดังนั้น อำเภอควรต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ อำเภอควรชี้แจงไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ที่แจ้งความประสงค์จะไม่ส่งผู้แทนเข้ารับการสรรหาว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในฐานะเป็นหน่วยงานทางปกครองของรัฐในระดับท้องถิ่น มีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เมื่อระเบียบฯ ฉบับนี้ได้ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ มาตรา ๕๕/๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบฯ

ทั้งนี้ ระเบียบฯ ข้อ ๓๓ ได้กำหนดให้ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. อีกทั้ง โดยเจตนารมณ์ของระเบียบฯ ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นของอำเภอนั้น มาจากการเลือกกันเองของผู้แทนในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่มีในอำเภอ ซึ่งเป็นการเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชนทั้งหมดที่มีในพื้นที่ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีหน้าที่ในการส่งผู้แทนเข้าร่วมในการสรรหาตามที่ระเบียบฯ กำหนด

๑.๖ กรณีมีบุคคลได้คะแนนเท่ากันในการประชุมเพื่อเลือกกันเอง ก่อนจัดให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากัน จับสลากเพื่อให้ได้ผู้แทนหรือกรรมการนั้น จำเป็นหรือไม่ ที่จะต้องจัดให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากัน ดังกล่าวจับสลากกันเสียก่อนว่า บุคคลใดจะเป็นผู้ทำการจับสลากก่อน

ตอบ เนื่องจากระเบียบฯ ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวไว้โดยแน่ชัด ในทางปฏิบัติ จึงแล้วแต่มติของที่ประชุม

๑.๗ ในการลงคะแนนเพื่อเลือกกันเองนั้น ต้องจัดให้มีการลงคะแนนโดยเปิดเผยหรือโดยวิธีลับ

ตอบ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสรรหากรรมการธรรมาภิบาล จังหวัด ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณิดังกล่าวไว้ว่า “การลงคะแนนเพื่อเลือกกันเองของผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ในระดับอำเภอหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี จะกระทำโดยเปิดเผยหรือโดยวิธีลับก็ได้ แล้วแต่มติของที่ประชุม”

๑.๘ ในการลงคะแนนเพื่อเลือกกันเองตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ หากผู้เข้าประชุมลงคะแนนเลือกผู้เข้าประชุมเพียงหนึ่งชื่อหรือเกินกว่าสองชื่อ ผลจะเป็นอย่างไร

ตอบ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสรรหากรรมการธรรมาภิบาล จังหวัด ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณิดังกล่าวไว้ว่า “หากผู้เข้าร่วมประชุมลงคะแนนเพื่อเลือกกันเองโดยไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ เช่น ลงคะแนนเลือกผู้เข้าประชุมเพียงหนึ่งชื่อหรือเกินกว่าสองชื่อ ให้การลงคะแนนเฉพาะส่วนของผู้นั้นเสียไป และไม่อาจนำคะแนนดังกล่าวนี้ไปรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนเพื่อกำหนดตัวผู้ที่ได้รับเลือกเป็นผู้แทนหรือกรรมการ และนำไปเรียงลำดับรายชื่อของผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อสำรองได้”

๑.๙ กรณีบุคคลที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อสำรองแต่ไม่ได้รับการเลื่อนรายชื่อเพื่อดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการภายในรอบวาระการดำรงตำแหน่ง ต่อมา เมื่อกรรมการชุดเดิมดำรงตำแหน่งครบวาระและมีการสรรหากรรมการชุดใหม่ บุคคลดังกล่าวยังคงเป็นผู้ที่ได้คะแนนในลำดับถัดจากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการ และมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อสำรองอีกเช่นเดิม จะถือว่าบุคคลดังกล่าวได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. ติดต่อกันสองวาระ และห้ามดำรงตำแหน่งกรรมการ ก.ธ.จ. ในวาระถัดไป ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรคหนึ่ง หรือไม่

ตอบ การมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อสำรองไม่ได้ทำให้บุคคลดังกล่าวมีสถานะเป็นกรรมการ ดังนั้น ทุกครั้งที่ได้รับการระบุชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อสำรองจึงไม่อาจนับในแต่ละครั้งนั้นเป็น ๑ วาระได้ จากกรณีข้างต้น บุคคลดังกล่าวจึงไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า กรรมการ ก.ธ.จ. จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

๑.๑๐ การสรรหากรรมการผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด และสมาคมการค้าในเขตจังหวัด จะต้องแจ้งรายชื่อผู้แทนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดจำนวนกี่คน

ตอบ ระเบียบฯ ข้อ ๑๔ กำหนดให้ประธานหอการค้าจังหวัดและประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดที่มีในเขตจังหวัดจัดประชุมสมาชิกเพื่อเลือกกันเองให้ได้ผู้แทนหอการค้าจังหวัดห้าคน และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัดห้าคน ในกรณีที่มีสมาคมการค้าในเขตจังหวัด ให้นายกสมาคมการค้าที่ประสงค์จะส่งผู้แทนเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนจัดประชุมสมาชิกเพื่อเลือกกันเองให้ได้ผู้แทนสมาคมการค้าแห่งละสามคน ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนัยระบียบดังกล่าว

๑.๑๑ ประธานหอการค้าจังหวัดหรือประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด หรือนายกสมาคมการค้า มีสิทธิเป็นกรรมการผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนได้ หรือไม่

ตอบ ประธานหอการค้าจังหวัด หรือประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด หรือนายกสมาคมการค้า หากมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๕ ก็สามารถเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนได้

๑.๑๒ การจัดประชุมเพื่อเลือกกันเองของสมาชิกหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด และสมาคมการค้าในเขตจังหวัด มีวิธีการประชุมกันอย่างไร

ตอบ ระเบียบฯ ข้อ ๑๔ กำหนดให้ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด และนายกสมาคมการค้า จัดประชุมสมาชิกเพื่อเลือกกันเองให้ได้ผู้แทนตามจำนวนที่กำหนด ดังนั้น วิธีการประชุมสมาชิกจะเป็นอย่างไร ก็อยู่ในดุลพินิจของประธานหอการค้าจังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด และนายกสมาคมการค้าที่จะดำเนินการ เพียงแต่ในทางปฏิบัติต้องแจ้งให้สมาชิกทุกคนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมและกำหนดวัน เวลาการประชุม ทั้งนี้ ระเบียบฯ ไม่ได้กำหนดให้ต้องจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี หรือประชุมวิสามัญแต่อย่างใด

๑.๑๓ การจัดประชุมเพื่อเลือกกันเองของผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนทั้งสามประเภทในระดับจังหวัด จะมีวิธีการเลือกกันเองอย่างไรเพื่อให้ได้ผู้แทนครบทุกประเภท และหากจังหวัดที่มีผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนได้สี่คน หรือจังหวัดที่ไม่มีสภาอุตสาหกรรมจังหวัด หรือไม่มีสมาคมการค้า หรือมีสมาคมการค้าแต่ไม่ประสงค์จะส่งผู้แทนเข้ารับการคัดเลือก จะมีวิธีการเลือกกันเองอย่างไร

ตอบ ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด จัดประชุมผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนทั้งสามประเภทร่วมกัน โดยให้ผู้แทนคนหนึ่งลงคะแนนเลือกเฉพาะผู้แทนที่อยู่ในประเภทเดียวกัน ให้ได้ผู้แทนประเภทละหนึ่งคน หากจังหวัดใดมีผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนได้สี่คน ให้ผู้แทนทุกคนลงคะแนนเพื่อเลือกกันเองจากผู้แทนทุกประเภทร่วมกัน ให้ได้ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน

ในกรณีที่จังหวัดไม่มีสภาอุตสาหกรรมจังหวัด หรือไม่มีสมาคมการค้า หรือมีสมาคมการค้า แต่ไม่ประสงค์จะส่งผู้แทนเข้ารับการคัดเลือก ให้ผู้แทนลงคะแนนเลือกเฉพาะผู้แทนในประเภทเดียวกัน ให้ได้กรรมการผู้แทนประเภทละหนึ่งคนก่อน แล้วจึงให้ผู้แทนทุกคนลงคะแนนเพื่อเลือกกันเองจากผู้แทนทุกประเภทร่วมกัน ให้ได้ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนเพิ่มขึ้นตามจำนวนกรรมการที่พึงมีของจังหวัดนั้น

๑.๑๔ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสรรหากรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่กำหนดให้จังหวัดและอำเภอควรดำเนินการสรรหาให้เป็นไปตามปฏิทินการสรรหากรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำขึ้น หมายความว่าอย่างไร

ตอบ ปฏิทินการสรรหา ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำขึ้นนั้น เป็นเพียงตัวอย่างของการกำหนดระยะเวลาเพื่อให้การปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของการสรรหามีความเหมาะสมและสามารถดำเนินการสรรหาได้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๒๑ กำหนด ซึ่งอำเภอและจังหวัดย่อมสามารถปรับเปลี่ยนระยะเวลาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานของแต่ละอำเภอและจังหวัดได้ แต่ควรอยู่ในกรอบระยะเวลาที่กำหนด ตัวอย่างเช่น การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้แทนภาคประชาสังคมของอำเภอ ซึ่งตามปฏิทินการดำเนินการสรรหากรรมการ ก.ธ.จ. หมายเลข ๑ ในข้อ ๒ และข้อ ๓ กำหนดให้ นายอำเภอตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครและปิดประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีคุณสมบัติครบถ้วนภายใน ๕ วัน พร้อมทั้งแจ้งกำหนดนัดประชุมในระดับอำเภอ หากอำเภอไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและปิดประกาศได้ในเวลาที่กำหนด อำเภอก็สามารถปรับขยายระยะเวลาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเหมาะสมได้ แต่ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๓ วัน ตามระยะเวลาที่กำหนดในปฏิทิน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในใบสมัครเข้ารับการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม เป็นกรรมการ ก.ธ.จ. ได้มีการกำหนดให้ผู้สมัครรับรองคุณสมบัติของตนเองเป็นเบื้องต้นอยู่แล้ว ซึ่งถือเป็นการบรรเทาภาระของอำเภอในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาอีกทางหนึ่ง

๑.๑๕ ระเบียบฯ ข้อ ๑๘ กำหนดให้กรรมการ ก.ธ.จ. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี นับแต่วันที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองรายชื่อกรรมการเป็นรายจังหวัด กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการสรรหาอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ดังนั้น ในการสรรหากรรมการ ก.ธ.จ. ในวาระถัดไปจะมีกรรมการจำนวนหนึ่งที่ยังดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองวาระ ทำให้ไม่สามารถสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการได้ ในกรณีนี้ จังหวัดและอำเภอสามารถตรวจสอบคุณสมบัติดังกล่าวได้อย่างไร

ตอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้จัดทำระบบฐานข้อมูลคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับจังหวัด อำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบคุณสมบัติเพื่อประกอบการสรรหากรรมการ ก.ธ.จ. ได้ที่เว็บไซต์ www.ggc.opm.go.th

๑.๑๖ ด้วยรัฐบาลได้กำหนดมาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน โดยให้ทุกส่วนราชการไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชนที่มารับบริการจากหน่วยงานราชการ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ฯลฯ กรณีนี้ เมื่อมีการสรรหากรรมการ ก.ธ.จ. ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาจะต้องแนบสำเนาเอกสารดังกล่าวให้แก่อำเภอหรือจังหวัดหรือไม่ อย่างไร

ตอบ มาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน) เป็นมติคณะรัฐมนตรีที่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยต้องปฏิบัติตาม ประกอบกับตามข้อ ๒ ของประกาศกรมการปกครอง เรื่อง ยกเลิกการเรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดว่า “กรณีจำเป็นและต้องการใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้าน เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวขึ้นเอง โดยห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากการจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว”

อย่างไรก็ดี ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตรงตามที่ระเบียบฯ กำหนด ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้าน เพื่อระบุตัวตน สัญชาติ อายุ และภูมิลำเนาของผู้สมัคร ประกอบกับตามข้อ ๒ ของประกาศกรมการปกครอง เรื่อง ยกเลิกการเรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดว่า “กรณีจำเป็นและต้องการใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้าน เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวขึ้นเอง โดยห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากการจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว” ดังนั้น จังหวัดและอำเภอในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการสรรหากรรมการ ก.ธ.จ. และเป็นหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารทางราชการดังกล่าว ต้องจัดทำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัคร และส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวของผู้ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. พร้อมรับรองความถูกต้อง ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีรับรองรายชื่อกรรมการต่อไป

๑.๑๗ ระเบียบฯ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ในกรณีที่ต้องดำเนินการสรรหากรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือการสรรหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ดังนั้น กรณีจังหวัดใดใช้ระยะเวลาในการดำเนินการสรรหากรรมการเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด (๖๐ วัน) จะมีผลทางกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ตอบ ระเบียบฯ ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการสรรหากรรมการ กรณีพ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนั้น เป็นการกำหนดระยะเวลาเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินการสรรหากรรมการที่พ้นจากตำแหน่งให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่รวดเร็วตามกรอบที่ระเบียบฯ กำหนดไว้เท่านั้น โดยมีได้กำหนดผลว่าหากดำเนินการเกินกว่าที่กำหนดไว้ จะส่งผลกระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายอย่างไร ซึ่งหากจังหวัดมีเหตุจำเป็นที่อาจทำให้การสรรหากรรมการฯ มีความล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ จังหวัดก็สามารถพิจารณายืดระยะเวลาดำเนินการดังกล่าวออกไปได้ตามความเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าว แม้ว่าจะล่วงเลยระยะเวลาที่กำหนดไว้ ก็จะต้องดำเนินการภายในระยะเวลาอันสมควรด้วย ซึ่งหากดำเนินการล่วงเลยระยะเวลาอันสมควรก็จะเป็นเงื่อนไขก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองนั้น ฟ้องร้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้พิจารณาเพิกถอนหรือดำเนินการให้เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๑๘ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายว่าด้วยการให้สิทธิกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อสร้างมาตรฐานการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลให้ปลอดภัย และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และตามคำยินยอมที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอนุญาต ซึ่งกำหนดให้บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ หรือมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ หรือนำไปเปิดเผย ไม่ว่าจะวัตถุประสงค์ใดก็ตาม จำเป็นต้องได้รับคำยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลด้วย เว้นแต่จะเป็นไปตามข้อยกเว้นที่พระราชบัญญัติฯ โดยจะมีบทลงโทษทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง หากไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแล ก.ธ.จ. ได้มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของ ก.ธ.จ. จะมีแนวทางดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างไรบ้าง

ตอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำหนังสือแสดงความยินยอมให้เก็บรวบรวมใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อขอความยินยอมให้สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของ ก.ธ.จ. ที่ปรึกษา ก.ธ.จ. และฝ่ายเลขานุการ ก.ธ.จ. ในวาระปัจจุบันและวาระต่อ ๆ ไป และได้มีมาตรการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว รวมถึงมีมาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลในเชิงเทคนิคที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเป็นการป้องกันการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว สร้างความเดือดร้อนรำคาญ หรือสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งได้ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

๑.๑๙ กรณีกรรมการที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ ก.ธ.จ. ในวาระที่ ๑ และวาระที่ ๒ ซึ่งขณะดำรงตำแหน่งกรรมการในวาระที่ ๒ ต่อมาได้พ้นจากตำแหน่งกรรมการไป แล้วภายหลังได้รับการสรรหาเข้ามาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. อีกครั้ง กรณีนี้จะถือว่าขาดคุณสมบัติตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ เนื่องจากดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระหรือไม่

ตอบ ระเบียบฯ ข้อ ๑๘ กำหนดให้กรรมการผู้แทนภาคประชาสังคม กรรมการผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน มีวาระการดำรงตำแหน่งใน ก.ธ.จ. คราวละสามปีนับแต่วันที่ปลดสำนักนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองรายชื่อกรรมการเป็นรายจังหวัด กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการสรรหาอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ฉะนั้น การดำรงตำแหน่งติดต่อกันของกรรมการ ก.ธ.จ. จึงต้องพิจารณาวาระของ ก.ธ.จ. เป็นสำคัญ กล่าวคือไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งจนครบวาระหรือไม่ก็ตาม ก็นับเป็นหนึ่งวาระ กรณีกรรมการ ก.ธ.จ. ดำรงตำแหน่งกรรมการในวาระที่ ๒ และได้พ้นจากตำแหน่งกรรมการไป ต่อมาได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ ก.ธ.จ. อีกเป็นครั้งที่สองซึ่งเป็นการแต่งตั้งในช่วงเวลาของวาระที่ ๒ ยังไม่สิ้นสุด (วาระเดิม) ดังนั้น วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการ ก.ธ.จ. ของกรรมการดังกล่าวปัจจุบันยังคงเป็นวาระที่ ๒ ซึ่งยังไม่เกินสองวาระ จึงถือว่ายังไม่ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๑๘ แห่งระเบียบฯ

ประเด็นที่ ๒. การปฏิบัติหน้าที่

๒.๑ กรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้รับคำตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไรบ้าง

ตอบ เจตนารมณ์ของระเบียบฯ คือการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยอาศัยจิตสาธารณะที่จะเข้ามาสอดส่องการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบกับมาตรา ๕๕/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้มีการกำหนดรายละเอียดในระเบียบฯ เกี่ยวกับจำนวนวิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. แต่มีได้บัญญัติให้ต้องมีการกำหนดเกี่ยวกับคำตอบแทนของ ก.ธ.จ. ไว้ในระเบียบฯ ด้วยแต่อย่างใดอย่างไก็ดี ก.ธ.จ. ถือเป็น “คณะกรรมการ” ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงได้รับเบี้ยประชุมในอัตรา ดังนี้ ประธาน ก.ธ.จ. ได้รับจำนวน ๒,๐๐๐ บาท และกรรมการได้รับจำนวน ๑,๖๐๐ บาท ต่อการประชุมหนึ่งครั้ง แม้คำตอบแทนในการปฏิบัติงานจะไม่มากนัก แต่ประโยชน์ตอบแทนที่มีคุณค่ามากกว่าตัวเงิน ซึ่ง ก.ธ.จ. จะได้รับจากการปฏิบัติงาน ก็คือ ความเจริญสภาพของประเทศชาติ และความภาคภูมิใจที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของกลไกในการทำให้ประเทศชาติพัฒนา

๒.๒ ก.ธ.จ. ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีเขตอำนาจในจังหวัดเป็นประธานและผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนเป็นกรรมการในกรณีที่ ก.ธ.จ. ขาดองค์ประกอบในภาคส่วนใดส่วนหนึ่ง ย่อมทำให้ ก.ธ.จ. มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วนตามที่ระเบียบฯ กำหนด กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ดังนั้น คำนิยามที่ว่า “ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้” มีความหมายและขอบเขตของการบังคับใช้อย่างไร

ตอบ เจตนารมณ์ของระเบียบฯ ที่กำหนดให้ ก.ธ.จ. ประกอบด้วยบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ก็ด้วยประสงค์จะให้มีการปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคลที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความรู้และความเชี่ยวชาญแตกต่างกันออกไป อันจะทำให้การพิจารณาตัดสินใจของ ก.ธ.จ. เป็นไปอย่างรอบคอบรอบด้าน และชอบธรรมที่สุด ซึ่งเป็นการกำหนดคุณลักษณะขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการตามหลักกฎหมายทั่วไปในส่วนการขับเคลื่อนงานของ ก.ธ.จ. มาจากการประชุม ก.ธ.จ. เพื่อมีมติในการดำเนินการต่าง ๆ ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น เมื่อ ก.ธ.จ. ขาดองค์ประกอบในภาคส่วนใดส่วนหนึ่ง ย่อมทำให้ ก.ธ.จ. คณะนั้นไม่สามารถประชุมเพื่อมีมติดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้ จนกว่าจะมีการสรรหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างจนครบองค์ประกอบตามที่ระเบียบฯ กำหนด อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ ก.ธ.จ. มีมติดำเนินการหรือมอบหมายบุคคลให้ดำเนินการใด ๆ ก่อนที่องค์ประกอบของ ก.ธ.จ. ในขณะนั้นจะขาดไป การดำเนินการตามมตินั้นยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากเป็นการพิจารณาของ ก.ธ.จ. ที่ครบองค์ประกอบโดยที่ไม่ขัดต่อระเบียบฯ แต่อย่างใด

๒.๓ ระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง กำหนดให้การประชุม ก.ธ.จ. ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม คำว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด หากต่อมาได้มีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและอยู่ในระหว่างสรรหา กรรมการทดแทน จำนวนกรรมการทั้งหมดนั้น จะนับจากจำนวนทั้งหมดตามที่ระเบียบฯ กำหนด หรือนับจากจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน

ตอบ การที่ ก.ธ.จ. จะประชุมหรือนับองค์ประชุมได้ ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบของคณะกรรมการ เกิดขึ้นก่อน ซึ่งองค์ประกอบของ ก.ธ.จ. ประกอบด้วย ประธาน กรรมการผู้แทนภาคประชาสังคม กรรมการ ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เมื่อเกิดคณะกรรมการขึ้นแล้ว จึงจะพิจารณา ได้ว่าจำนวนทั้งหมดของกรรมการมีจำนวนเท่าใด เช่น ถ้า ก.ธ.จ. คณะหนึ่ง มีประธานและกรรมการ รวมทั้งสิ้น ๒๐ คน จำนวนกรรมการทั้งหมดย่อมเท่ากับ ๒๐ คน การนับองค์ประชุมจึงต้องคำนวณจากจำนวน ๒๐ คน

แต่ในกรณีที่ต่อมา มีกรรมการพ้นจากตำแหน่งจำนวน ๔ คน หากพิจารณาถึง องค์ประกอบของคณะกรรมการแล้วยังครบถ้วน จำนวนกรรมการทั้งหมดของ ก.ธ.จ. คณะนั้นย่อมลดลงเหลือ ๑๖ คน ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑ กำหนดว่า “ในกรณีที่ยังไม่มี บัญชีรายชื่อสำรองตามระเบียบนี้ หากกรรมการพ้นจาก ตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ ก.ธ.จ. ประกอบด้วย กรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีกรรมการที่ได้รับการ สรรหาใหม่...” ดังนั้น กรรมการ ทั้งหมดของ ก.ธ.จ. ให้คำนวณจากจำนวนเต็มตามที่ระเบียบฯ กำหนด ต่อมาหากมีกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ก่อนครบวาระ และไม่มีบัญชีรายชื่อสำรองเพื่อแต่งตั้งบุคคลในบัญชี ดังกล่าวเป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นได้ หากองค์ประกอบของ ก.ธ.จ. ยังครบถ้วน การนับองค์ประชุม กึ่งหนึ่งตามข้อ ๒๕ แห่งระเบียบฯ ย่อมต้องคำนวณจากจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน (รวมประธาน) จนกว่าจะมีกรรมการที่ได้รับการสรรหาใหม่มารับหน้าที่แทนตำแหน่งที่ว่างนั้นต่อไป

๒.๔ ก.ธ.จ. สามารถเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใน จังหวัดได้หรือไม่

ตอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดแนวทางเพื่อประกอบการพิจารณาของ จังหวัดหรือส่วนราชการในจังหวัดในการแต่งตั้งให้ ก.ธ.จ. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ ในจังหวัด ดังนี้

(๑) การแต่งตั้ง ก.ธ.จ. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน อำนาจหน้าที่ ตามคำสั่งดังกล่าวต้องมีความสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ตามที่ระเบียบฯ กำหนด ทั้งนี้ จังหวัด สามารถใช้กลไก ก.ธ.จ. ซึ่งเป็นตัวแทนภาคประชาชนให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ หรือคณะทำงานโดยเชิญ ก.ธ.จ. ในพื้นที่เพื่อให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ หรือร่วมลงพื้นที่

๒.๔ ก.ธ.จ. สามารถเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในจังหวัดได้หรือไม่ (ต่อ)

เพื่อสังเกตการณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติและการส่งเสริมตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของหน่วยงานได้

(๒) การพิจารณาแต่งตั้ง ก.ธ.จ. เป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ควรพิจารณาแต่งตั้งเฉพาะคำสั่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนในพื้นที่ หน่วยงาน หรือประเทศชาติ ซึ่งการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคำสั่งดังกล่าวจะเป็นไปในลักษณะให้ข้อเสนอแนะ ส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้ หากจังหวัดจะขอให้ ก.ธ.จ. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ควรแจ้งให้ประธาน ก.ธ.จ. ทราบก่อนดำเนินการแต่งตั้งด้วย

(๓) การพิจารณาแต่งตั้ง ก.ธ.จ. ไม่ควรแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานร่วมกับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบ สืบสวน หรือจับผิดหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรภาคเอกชน ในเรื่องต่าง ๆ

(๔) การพิจารณาแต่งตั้ง ก.ธ.จ. ไม่ควรแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๕) การแต่งตั้ง ก.ธ.จ. เป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ในองค์ประกอบของคำสั่งดังกล่าวขอให้แต่งตั้งเป็น “ผู้แทนคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย” เพื่อจะได้เสนอที่ประชุม ก.ธ.จ. มีมติมอบหมายกรรมการที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือมีความเหมาะสมกับคำสั่งนั้น ๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อให้การแต่งตั้ง ก.ธ.จ. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานดังกล่าวเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. และไม่ส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของการเป็นกรรมการตามที่ระบุไว้ กำหนด

๒.๕ ก.ธ.จ. มีอำนาจหน้าที่สอดส่องการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้น ในกรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ก.ธ.จ. สามารถสอดส่องการปฏิบัติงานของ อปท. ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้หรือไม่ เนื่องจาก อปท. มีกฎหมายจัดตั้ง อปท. ที่ให้อำนาจอิสระในการบริหารงานได้ด้วยตนเอง

ตอบ ก.ธ.จ. มีอำนาจสอดส่อง อปท. ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓/๑ และมาตรา ๕๕/๑ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ แห่งระเบียบฯ ถึงแม้ อปท. จะจัดตั้งขึ้นโดยยึดหลักความเป็นอิสระของ อปท.

๒.๕ ก.ธ.จ. มีอำนาจหน้าที่สอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้น ในกรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ก.ธ.จ. สามารถสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของ อปท. ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้หรือไม่ เนื่องจาก อปท. มีกฎหมายจัดตั้ง อปท. ที่ให้อำนาจอิสระในการบริหารงานได้ด้วยตนเอง (ต่อ)

(local autonomy) โดยมีวัตถุประสงค์ให้การบริหารและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปเพื่อตอบสนองได้ตรงต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ แต่ก็ไม่ใช่การปกครองตนเองอย่างไร้ขอบเขต ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลส่วนกลาง โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ วรรคห้า ที่วางหลักไว้ว่า “กฎหมายที่ให้หน้าที่และอำนาจแก่ อปท. ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ต้องให้ อปท. มีอิสระในการบริหารการจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแล อปท. ซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างของ อปท. แต่ละรูปแบบ” ดังนั้น การที่กฎหมายกำหนดให้ ก.ธ.จ. มีอำนาจหน้าที่ในการสอดส่อง อปท. ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงถือเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแล อปท. ตามมาตรา ๒๕๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒.๖ ผู้ช่วยเลขานุการ ก.ธ.จ. ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหนึ่งคน และข้าราชการในจังหวัดหนึ่งคนนั้น สามารถแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการที่เป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งสองคนได้หรือไม่ เนื่องจากผู้ช่วยเลขานุการในจังหวัดมีภารกิจค่อนข้างมาก อาจทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ. ได้อย่างเต็มที่

ตอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕ วรรคสาม กำหนดว่า “ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามที่ประธานเสนอเป็นเลขานุการหนึ่งคนและผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคน และแต่งตั้งข้าราชการในจังหวัดนั้นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอเป็นผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคน” และวรรคสี่ กำหนดว่า “ให้เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำวาระการประชุมและงานธุรการอื่นตามที่ประธานมอบหมาย รวมทั้งจัดทำแผนงานประชุม ก.ธ.จ. เพื่อเสนอให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรียื่นของบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการของงบประมาณ และให้ผู้ช่วยเลขานุการซึ่งเป็นข้าราชการในจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบประสานงานกรรมการในจังหวัด เชิญประชุม จัดสถานที่ประชุม และงานธุรการอื่นตามที่ประธานมอบหมาย”

๒.๖ ผู้ช่วยเลขานุการ ก.ธ.จ. ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหนึ่งคน และข้าราชการในจังหวัดหนึ่งคนนั้น สามารถแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการที่เป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งสองคนได้หรือไม่ เนื่องจากผู้ช่วยเลขานุการในจังหวัดมีภารกิจค่อนข้างมาก อาจทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ. ได้อย่างเต็มที่ (ต่อ)

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นว่าระเบียบฯ ได้กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการ ก.ธ.จ. ที่สังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและจังหวัด และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน จึงต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามระเบียบฯ และแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. ที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ช่วยเลขานุการของจังหวัดในการขับเคลื่อนงาน ก.ธ.จ. ให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเป็นไปด้วยดีอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยความเหมาะสม และสอดคล้องกับงบประมาณที่ ก.ธ.จ. ได้รับการจัดสรรในแต่ละคณะ อย่างไรก็ตาม ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถพิจารณาให้ผู้ช่วยเลขานุการ ก.ธ.จ. ที่เป็นข้าราชการในจังหวัด พ้นจากตำแหน่ง กรณีบกพร่องต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถได้

๒.๗ ด้วย ก.ธ.จ. จะต้องลงพื้นที่สอดส่องโครงการที่ใช้งบประมาณจากกลุ่มจังหวัด ซึ่งหลายโครงการที่มีพื้นที่อยู่ใกล้เคียงกันและคาบเกี่ยวกัน จะสามารถจัดให้มี ก.ธ.จ. กลุ่มจังหวัด ครบทั้ง ๑๘ จังหวัดได้หรือไม่ เพื่อให้การลงพื้นที่สอดส่องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ

ตอบ ก.ธ.จ. สามารถสอดส่องการปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด โดยสอดส่องแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด หรือแผนงาน/โครงการของส่วนราชการในจังหวัด ซึ่งเห็นว่ากรณีแผนงาน/โครงการที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันหรือคาบเกี่ยวกัน ก.ธ.จ. สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับ ก.ธ.จ. ในจังหวัดใกล้เคียงได้ อย่างไรก็ตาม กรณีขอให้มีการจัดตั้ง ก.ธ.จ. กลุ่มจังหวัดนั้นเห็นว่า ตามเหตุผลท้าย พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้มี ก.ธ.จ. ในทุกจังหวัดว่า “เพื่อให้เกิดการบริหารราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และให้การบริหารราชการแบบบูรณาการในจังหวัดบรรลุผล สมควรปรับปรุงอำนาจการดำเนินการของจังหวัด การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการจัดทำงบประมาณของจังหวัดให้เหมาะสม รวมทั้ง สมควรส่งเสริมให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อสอดส่อง และเสนอแนะการปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะทำให้การบริหารเป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม และมีความรับผิดชอบ” ซึ่ง ก.ธ.จ. สามารถสอดส่องทุกแผนงาน/โครงการในจังหวัดได้ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด ดังนั้นการกำหนดให้มี ก.ธ.จ. กลุ่มจังหวัดนั้นอีก อาจเป็นการซ้ำซ้อนและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ดังกล่าว

๒.๘ ก.ธ.จ. สามารถใช้พื้นที่ของสำนักงานจังหวัดเป็นสถานที่จัดประชุม ก.ธ.จ. ได้ตามที่ระเบียบฯ กำหนด ดังนั้น สถานที่ดังกล่าวนอกจากใช้เป็นสถานที่จัดประชุม ก.ธ.จ. แล้ว ยังสามารถใช้เป็น ศูนย์ประสานงานหรือใช้เป็นห้องปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ. ได้หรือไม่

ตอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อขอความอนุเคราะห์สถานที่เพื่อใช้เป็นสำนักงานหรือศูนย์ประสานงานของ ก.ธ.จ. ซึ่งที่ผ่านมาทุกจังหวัดได้ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวตามเหมาะสมของแต่ละจังหวัด ในกรณีที่ขอจัดให้มีห้องทำงานของ ก.ธ.จ. ภายในพื้นที่ของสำนักงานจังหวัดทุกจังหวัดโดยเฉพาะนั้น เห็นว่าอำนาจในการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นอำนาจของปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่จะต้องพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นในการขอใช้พื้นที่ จำนวนบุคลากรปฏิบัติงานประจำที่สำนักงาน การกิจ/แผนปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง หากพบว่าไม่ได้อยู่ในข่ายที่จะขอใช้พื้นที่ตามกฎหมายกระทรวงฯ ก็จะต้องดำเนินการเข้าพื้นที่ดังกล่าวตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจติดขัดในเรื่องของงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าว

๒.๙ ก.ธ.จ. มีรูปแบบสำหรับปฏิบัติงานและรูปแบบชุดปกติขาวเพื่อเข้าร่วมงานราชพิธี รัฐพิธี ฯลฯ หรือไม่

ตอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำเครื่องแต่งกายของ ก.ธ.จ. เป็นเสื้อคลุมสูท/ แจ็กเก็ตทรงสูท สีดำ ปักตราสำนักนายกรัฐมนตรี ให้กับ ก.ธ.จ. ที่ปรึกษา ก.ธ.จ. ฝ่ายเลขานุการ ก.ธ.จ. และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. เพื่อให้ ก.ธ.จ. ซึ่งเป็นผู้มีจิตอาสา เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ และให้ความช่วยเหลือแก่ทางราชการ มีเครื่องแต่งกายไว้ใช้ในการประชุมหรือลงพื้นที่ สอดส่องแผนงาน/โครงการในจังหวัด

สำหรับรูปแบบเพื่อเข้าร่วมงานราชพิธี รัฐพิธี ฯลฯ เนื่องจากกรรมการ ก.ธ.จ. แต่ละรายมาจากภาคส่วนที่ต่างกัน หากเป็นข้าราชการบำนาญ หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ก็จะมีเครื่องแบบชุดปกติขาวอยู่แล้ว หรือหากเป็นประชาชนทั่วไปกรณีที่มีหมายรับสั่งหรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เข้าเฝ้า ก็จะแต่งกายด้วยชุดขอเฝ้า ซึ่งการแต่งกายและการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของแต่ละคนจะแตกต่างกันตามสาขาอาชีพ ตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ อายุงาน และเพศสภาพของกรรมการแต่ละคน ตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนด และด้วยภารกิจงานตามอำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานราชพิธีหรือรัฐพิธีโดยตรง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงไม่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๒.๑๐ ก.ธ.จ. ที่มีคุณงามความดี มีผลงานโดดเด่น หรือดำรงตำแหน่งครบสองวาระ มีสิทธิ์ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือไม่ โดยเฉพาะเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติ และเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละของกรรมการ

ตอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อขอหารือในเรื่องดังกล่าว โดยได้รับแจ้งผลการพิจารณา ดังนี้

(๑) กรณีเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายใด ๆ ยกเว้นกรรมการตามกฎหมายที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งกรรมการ ก.ธ.จ. จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามระเบียบฯ ดังกล่าว

(๒) กรณีเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ตาม พ.ร.บ. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕ ประกอบกับ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐ วรรคสาม บัญญัติให้การกระทำความดีความชอบกรณีเป็นผู้มีผลงาน ผลงานนั้นต้องไม่เป็นผลงานที่ผู้นั้นกระทำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่ง ก.ธ.จ. เป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้

๒.๑๑ กรรมการ ก.ธ.จ. มีสวัสดิการคุ้มครองต่าง ๆ เช่น การประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ขณะปฏิบัติหน้าที่ หรือการรักษาพยาบาลหรือไม่

ตอบ กรณีสวัสดิการการรักษาพยาบาลจะเป็นไปตามสิทธิของกรรมการแต่ละคนตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สิทธิผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ สิทธิบัตรทอง สิทธิประกันสังคม หรือเป็นสวัสดิการของบริษัทที่ตนทำงานอยู่ เป็นต้น ซึ่งกรรมการ ก.ธ.จ. เป็นบุคคลที่มาจากภาคประชาชนที่ไม่ใช่ข้าราชการ จึงไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นสวัสดิการในการเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่กรรมการได้ สำหรับสวัสดิการการประกันชีวิตให้กับกรรมการ ก.ธ.จ. ด้วยระเบียบฯ และประกาศ นร. ที่เกี่ยวข้อง มิได้กำหนดให้มีสวัสดิการของ ก.ธ.จ. ในเรื่องของการประกันชีวิต ประกอบกับการจัดให้มีสวัสดิการการประกันชีวิตให้กับกรรมการที่มีอยู่ทั่วประเทศจำนวน ๑,๐๘๓ คน นั้น จะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ซึ่งงบประมาณที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้รับการจัดสรรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ. ในแต่ละปีนั้น มีไม่เพียงพอที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๒.๑๒ กรรมการ ก.ธ.จ. สามารถใช้ตำแหน่ง ก.ธ.จ. ยื่นประกันตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาได้หรือไม่

ตอบ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับ คำสั่งกรมตำรวจ ที่ ๖๒๒/๒๕๓๖ เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกัน หรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ลงวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖ มิได้กำหนดให้กรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดสามารถใช้ตำแหน่งเป็นประกันในการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาได้ อย่างไรก็ตาม หากกรรมการเป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยาญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือบุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเหมือนญาติพี่น้อง หรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกันได้ ก็สามารถใช้อัตนฐานะดังกล่าวยื่นขอประกันได้ โดยดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายดังกล่าวกำหนด

๒.๑๓ เครื่องแต่งกาย ก.ธ.จ. ชุดที่ ๕ จำนวน ๔๕ จังหวัด จะดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อใด

ตอบ ในเบื้องต้น ได้จัดทำให้กับ ก.ธ.จ. และที่ปรึกษา ก.ธ.จ. จำนวน ๔๕ จังหวัด ที่ประกาศรับรองรายชื่อฯ รวมทั้งที่แจ้งผลการสรรหาไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแล้ว ถึงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยจัดทำให้เฉพาะผู้ที่ไม่เคยดำรงตำแหน่ง ก.ธ.จ. และที่ปรึกษา ก.ธ.จ. ในวาระที่ ๔ เนื่องจาก ก.ธ.จ. และที่ปรึกษา ก.ธ.จ. ชุดที่ ๔ เพิ่งได้รับมอบเลื่อนไปเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ และมีนาคม ๒๕๖๖ ขณะนี้อยู่ระหว่างสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและส่งมอบให้กับ ก.ธ.จ. และที่ปรึกษา ก.ธ.จ. ได้ในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖ สำหรับ ก.ธ.จ. ที่เหลืออีก ๓๑ จังหวัด เมื่อมีการรับรองรายชื่อแล้ว จะดำเนินการในโอกาสต่อไป